

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет психології
Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальні та групові методи роботи в реабілітації

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Реабілітаційна психологія»
Спеціальність 053 «Психологія»
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “01” вересня 2023 р

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Індивідуальні та групові методи роботи в реабілітації
Викладач (і)	Вероніка Шкраб'юк
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	veronika.shkrabiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

У рамках курсу вивчаються як індивідуальні, так і групові підходи до реабілітації, зокрема розглядаються методики індивідуального консультування та підтримки, а також організація групових сесій та тренінгів. Студенти отримують знання про психологічні та соціальні аспекти реабілітації, вивчають техніки спілкування та психосоціальні методи підтримки різних груп клієнтів.

Крім теоретичної бази, дисципліна надає практичні навички через використання реальних кейсів, симуляційних вправ та практичних занять. Курс спрямований на формування компетентностей, необхідних для роботи в сфері реабілітації, включаючи співпрацю з клієнтами, розвиток емпатії та ефективного використання ресурсів для досягнення реабілітаційних цілей.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу: освоєння майбутніми психологами теоретичних та методологічних основ індивідуальної та групової роботи у реабілітації, психологічного тренінгу, знайомство з різними видами тренінгових груп, підходами до вирішення різноманітних практичних завдань майбутньої професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислитиконцептуально, системно, саногенно.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР20. Здійснювати моніторинг та якісну оцінку психологічного супроводу та психореабілітаційних програм.

ПР22. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24 год. / 8 год.

семінарські заняття / практичні / лабораторні	36 год./ 12 год.
самостійна робота	120 год. / 160год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	053 Психологія	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Індивідуальні та групові стратегії в роботі психолога	2/2	2/2	12/14
Тема 2. Основні методи індивідуальної психологічної допомоги в реабілітаційному процесі	2	4	12/14
Тема 3. Групові методи в реабілітаційному процесі	2/2	2/2	12/14
Тема 4. Соціально-психологічний тренінг у процесі психологічної реабілітації	2	4	12/14
Тема 5. Професійні та особистісні якості тренера	2	2	10/14
Тема 6. Окремі види групової психологічної роботи в реабілітації	4	4	12/15

Тема 7. Групові форми і методи терапії мистецтвом	2	2/2	9/15
Тема 8. Групи самопомоги і взаємодопомоги у реабілітаційному процесі	2/2	4/2	12/15
Тема 9. Групи психологічної підтримки дорослих, які втратили близьких людей	2	4	10/15
Тема 10. Групи психологічної підтримки дітей та підлітків, які втратили близьких людей	2/2	4/2	10/15
Тема 11. Дебрифінг як метод групової роботи	2	4/2	9/15
ЗАГ.:	24/8	36/12	120/160

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Лекція	-
	Семінарське заняття	20
	Самостійна робота	10
	Тестові завдання	15
	Контрольна робота	5
	Екзаменаційна оцінка	50
	Максимальна кількість балів	100
Семінарські заняття	Критерії усного і письмового опитування на семінарських заняттях здійснюються за 5-бальною шкалою.	

	<p>5 балів «відмінно» - ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, які розглядаються на семінарі. Знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до виконання завдань не лише у форматі репродукції, а й з елементами креативності.</p> <p>4 бали - «добре» - ставиться за наявність у студента знань щодо більшості питань, які розглядаються на семінарському занятті. Притім, знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).</p> <p>3 бали «задовільно» - ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з теми семінару, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.</p> <p>2 бали «незадовільно» - ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем з теми семінарського заняття, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.</p> <p>Критерії оцінки тестового контролю: 9-10 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; 7-8 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; 5-6 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; 1-4 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей; 0 балів - завдання відсутнє.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умови допуску до підсумкового контролю (іспит): студент допускається до підсумкового контролю (екзамен) за умови виконання всіх завдань, передбачених навчальною програмою курсу та набору 25 і більше балів (максимально – 50).</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзамен.</p> <p>Форма здачі визначається згідно положень та наказів ректорату.</p>
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтується на принципах академічної доброчесності.</p> <p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника Положення 1</p> <p>Нова редакція Положення про запобігання академічному плагіату (pnu.edu.ua)</p> <p>Положення 2 https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування занять. Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Студент, який пропустив 70% занять без поважних причин – не допускається до іспиту. Студент, який пропустив заняття з поважної причини, має право відпрацювати його (переписати контрольну роботу, виконати самостійну роботу, тестові завдання тощо). Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/тестування/невиконаний обсяг робіт. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю (у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає обов'язкову навчальну програму). У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або отримання незадовільної оцінки на екзамені студент має можливість перездачі екзамену за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3. Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторно вивчення дисципліни.</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Ті студенти, які не виконали завдання для самостійної роботи вчасно повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена на 1 бал.</p>
Невідповідна поведінка підчас занять	<p>Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; запізнення або пропуски навчальних занять чи без поважної на те причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності.</p>
Додаткові бали	<p>При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання або завдань у тестовій формі.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p>

8. Рекомендована література

Базова

1. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / [авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І.О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук] ; заг. ред. В. Г.Панка, І. І. Ткачук. Київ: Ніка-Центр, 2020. 122 с. <https://cutt.ly/SwZV4ZfV>
2. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації [Текст]: монографія / Тетяна Михайлівна Титаренко. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.
3. Інновації у медико-психологічній реабілітації учасників бойових дій та постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій (Клінічна настанова) / Під заг. ред. проф. Б.В. Михайлова. – Харків - Київ: «Укрпрофоздоровниця», 2019. 152 с. <https://cutt.ly/QwZV48jg>
4. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.]; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с. <https://cutt.ly/TwZV7oxO>
5. Хеґе Сантандер, Еліне Греллан Рьокхольт, Анхіль Селнес. Групи психологічної підтримки дорослих, які втратили близьких людей внаслідок різних обставин/Методичний посібник, 2017, 151 с.
6. Терапія горя (R. A. Neimeyer, 2015, переклад та адаптація В. Зливков, С. Лукомська, обкладинка Анастасія Гридасова). Київ. 2021. 259с. <https://cutt.ly/KwZV7bqg>
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с. <https://cutt.ly/kwZV7YBs>
8. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ : практичний посібник / [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка]; за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 98 с. <https://cutt.ly/HwZV7JTq>
9. Кузьо О. Основи психологічної практики: навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с. <https://cutt.ly/twZV794N>
10. Кривоніс Т. Г. Основи особистісної психотерапії [Текст]: навчально-метод. К.: ВД "Слово", 2011. 192 с.
11. Герман Д. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору / пер.Оксана Лизак. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 416 с.
12. Технології психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (з досвіду роботи) / авт. кол: В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук; за наук. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2021. 118 с.
13. Коқун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.

14. Демченко І. І., Максимчук Б. А., Бабій І. В., Шкраб'юк В. С., Максимченко В. І., Родигіна В. П. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ (фізична культура і спорт)* Випуск 3 (133) 2021. С.32-39.
15. Kenneth S. Pope, Melba J. T. Vasquez, Nayeli Y. Chavez-Dueñas, Hector Y. Adames. *Ethics in Psychotherapy and Counseling A Practical Guide*. Wiley, 2021. 463 p. Chapter 8. P.88-95.
16. Olena Dubovyk Hanna Afuzova, Liliia Rudenko, Nataliya Stepanchenko, Veronika Shkrabiuk, Oksana Martsyniak-Dorosh (2021). Future Psychologist's Mental Orientation at the Correctional Support of the Children with Impaired Mental and Physical Development. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2021, Volume 12, Issue 3, pages: 127-148 | <https://doi.org/10.18662/brain/12.3/224> (WoS)
17. Lazorko, O., Koval, S., Hrek, O., Shkrabiuk, V., Kulesha-Liubinet, M., & Bihun, N. (2021). Psychological Security of the Individual as a Functional Component of Professional Activity. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(4), 455-473. <https://doi.org/10.18662/brain/12.4/259> (WoS).
18. Шкраб'юк В.С., Хрущ О.В. Технології профілактики суїцидальної поведінки дітей та підлітків: монографія // Впровадження інноваційної освітньої парадигми в гірських школах Українських Карпат/ За наук. ред. д.п.н. Оліяр М. П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2019. Розділ 4. С. 389-396 (колективна монографія).

Інтернет-ресурси:

- Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
- Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.
- БД Освіта.уа. — <http://osvita.ua/school/psychology>.
- Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
- Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
- Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>
- Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
- Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>

Викладач доц. Вероніка Шкраб'юк